

[Ministeren for Landbrug og Fiskeri.]

Det omhandler Statshusmænds Rentebetaling. For fem Aar siden blev der i Rigsdagen gennemført en Lov om Statshusmænds Rentebetaling. Husmændene blev stillet frit, om de i Fremtiden ønskede at betale Rente efter Konjunkturerne eller efter de hidtidige Regler. Som Basis for Udsvingene ved Betaling efter Konjunkturerne valgtes Kapitelstaksten for Byg og Gennemsnitspriserne paa Smør og Flæsk. Det er jo et godt gammelt Forpagningssystem, som man her gjorde Brug af.

Den senere Tid har vist, at ogsaa dette Princip har lidt Skibbrud. Produktionsbegrænsningen, den daarlige Høst i 1936 samt høje Kornpriser uden tilsvarende Priser paa Husmændenes Salgsvarer har navnlig i det sidste Aar medført meget urimelige Betalingsresultater efter Konjunkturer. Ministeriet er derfor kommet til det Resultat, at Forrentningsprocenten i Landbruget giver det sikreste Udtryk for Landbrugets økonomiske Stilling og Betalingsevne.

I § 1 tilbydes det Statshusmændene, at de i Fremtiden kan faa deres Rentebetaling gjort konjunkturbestemt efter den af Landøkonomisk Driftsbureau udregnede Forrentningsprocent af de bogførte Værdier.

I § 2 i Lovforslaget foreslaas det, at der i Fremtiden ikke mere kan vælges Rente efter Kapitelstakst og Gennemsnitspriser som under den gældende Ordning.

I § 3 fastsættes det, hvorledes Udsvingene skal staa i Forhold til Forrentningsprocenten; i intet Tilfælde kan Renten nedsættes eller forhøjes med mere end 50 pCt. af den faste Rente. Det gælder ogsaa under den nuværende Ordning af konjunkturbestemt Rente for Statshusmænd.

Forrentningsprocenten udregnes særskilt for Ejendomme under 10 000 Kr.s Jordværdi, idet Erfaringen har vist, at der i enkelte Aar kan være en meget betydelig Forskel paa Forrentningsprocenten i de mindre Brug og i de større Brug. Da der her fortrinsvis er Tale om mindre Brug, mener man det rigtigst, at Beregning foretages for Ejendomme under 10 000 Kr.s Jordværdi.

Man vil i Bemærkningerne til det oprindelig fremsatte Lovforslag finde et Skema, der viser, at den nugældende Ordning i de første Aar har svaret saa nogenlunde til Forrentningsprocenten, men i det sidste Aar har været meget misvisende. Jeg tror, at man fra alle Sider blandt Statshusmæn-

dene mener det rigtigst, at vi gaar over til en anden Beregningsmaade. Det er formodentlig heller ikke her lykkedes at finde det helt ufejlbarlige — det finder man vel næppe nogen Sinde —, men jeg tror, at dette Grundlag falder bedst sammen med de paagældende Statshusmænds Betalingsevne.

Jeg skal anbefale ogsaa dette Lovforslag til en hurtig og velvillig Behandling her i Tinget.

Jensen-Aale: Det under Punkt 4 paa Dagsordenen opførte Lovforslag om Foranstaltninger vedrørende Landbrugets Gæld skal jeg tillade mig at anbefale. Det er sikkert rigtigst, som den højtærede Landbrugsminister sagde, at der var mange, som havde ventet, at der var blevet gennemført noget andet vedrørende dette Spørgsmaal. Naar dette ikke er sket, er det ikke den højtærede Landbrugsministers Skyld, det er andre Forhold, der har bevirket dette. Jeg skal dog ikke paa nærværende Tidspunkt komme nærmere ind herpaa, men nøjes med at anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling og hurtig Fremme i det høje Ting.

Det under Nr. 5 opførte Lovforslag om Statshusmænds Rentebetaling vil jeg ligeledes gerne anbefale, og jeg ønsker at knytte nogle Bemærkninger dertil, uden at jeg dog skal trætte det høje Tings Medlemmer ret længe. Jeg har Lyst og Grund til at sige, at der under den højtærede Landbrugsministers Ledelse er gennemført store Reforme paa Udstyknings Omraade. Der er ingen Minister, som kan rose sig af større Resultater paa dette Omraade end den højtærede Landbrugsminister. Der er skabt Mulighed for Oprettelsen af smaa Gaarde og af almindelige Husmandsbrug, Gartnerier og Havebrug og for Opførelsen af gode og sunde Boliger med Jord til Have til Landarbejderne, alt paa lempelige Vilkaar, og hertil kommer som en Prik over i'et den konjunkturbestemt Rente. Dette Spørgsmaal har Ministeren interesseret sig meget stærkt for, og det lykkedes ham i sin Tid at faa gennemført en Lov herom, der dog ikke har virket saa heldigt, som man havde ventet. Det skyldes vel delvis den begrænsede Produktion, efter min Mening dog i højere Grad den daarlige Høst i 1936, der bevirkede, at Statshusmændene saavel som andre Husmænd skulde betale store Priser for det Korn, de købte til deres Bedrift, og samtidig skulde betale en højere Rente, fordi Kornet var dyrt. At dette kom til at virke uheldigt, er en selvsagt Ting. Jeg kan ikke